

ایمان به روز قیامت

و تاثیر آن بر مسلمان

و مراحل روز قیامت

گرد آورنده:

حسین تاجی گله داری

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	پیشگفتار
۱	ایمان به روز آخرت (قیامت) و تاثیر آن بر مسلمان
۲	اثرات ایمان به روز آخرت
۲	- زندگی شرافتمندانه
۲	- سنجش و دقت در گفتار
۳	- سبقت جستن در اعمال نیک
۴	- ترجیح دادن آخرت بر دنیا
۴	مراحل روز آخرت
۴	- مرگ
۶	- قبر
۷	- رستاخیز
۱۱	- حساب
۱۳	- بهشت
۱۵	- دوزخ (جهنم)

پیشگفتار

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه أجمعين

ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين.

و بعد:

با پیشرفت روز بروز جهان و ماشینی شدن زندگی بشر، مسلمانان نیز در دام زرق و برق دنیا افتاده و شب و روز برای بدست آوردن دنیا و متاع ناچیز آن اهتمام می ورزند، به منظور بیداری و انتباه از این غفلت و یادآوردن روز قیامت این جزوه مختصر و کوتاه به شما برادر و خواهر مسلمان تقدیم می کنم، امید این که مورد قبول و پسند واقع گردد، این را بخوان و بر اهل و خویشان نیز، بخوان، و آنها را به روز آخرت تذکر و یاد آوری بنما، آن روزی که خداوند درباره اش می فرماید:

﴿يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ * إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ﴾.

(الشعراء: ۸۸-۸۹).

آن روزی که دارائی و فرزندان به کار نیاید، مگر کسی که با دلی خالی از شرک به بارگاه الهی حاضر بشود.

ایمان به روز قیامت و تاثیر آن بر مسلمانان

خداوند در سوره نبا آیه ۳۹ چنین می فرماید:

﴿ذَلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَا بَاءً﴾.

یعنی: آن است روز حق و هر حقیقتی آشکار می گردد پس هر کسی که راه نجات خود را می جوید، راه رجوع و بازگشت به درگاه خدا بگیرد.

روز آخرت مرحله مهم و با اهمیتی در زندگی انسان می باشد، و آن روز نمایان گر آنچه که برای انسان اتفاق می افتد می باشد، از هنگام مرگش تا اینکه در بهشت یا دوزخ مستقر شود.

ما در این جزوه بطور خلاصه مراحل روز آخرت را برای شما ذکر می کنیم باشد که موجب بیداری ما از غفلت، و آمادگی مان جهت آن روز مهم و حساس گردد، و در این دنیا اعمالی را انجام بدهیم که در وقت خطرناک و بحرانی ما را سود و فایده برساند، و همچنین تاثیر ایمان به این روز (روز قیامت) نیز برای شما خواننده گرامی تقدیم می داریم تا اینکه هر کدام از ما در نفس خویش بنگرد که آیا تاثیری در نفس و ضمیرش ایجاد شده یا خیر؟، اگر تاثیر در نفس ما پیدا شده باید شکر و سپاس خداوند را بجای آوریم، وگرنه

برای ایجاد و پیدا نمودن آن سعی و کوشش بنمائیم که خداوند با ماست و کمک مان می کند.

﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ﴾
(العنكبوت: ٦٩).

و آنانکه جهاد و تلاش کردند در راه ما، البته راهنمائی و هدایت کنیم ایشان را به راه های خود و هر آئینه خدا با نیکوکاران است.

اثرات ایمان به روز آخرت

ایمان به روز آخرت تاثیراتی دارد که عبارت است از:

۱- زندگی شرافتمندانه:

اگر هر کدام از ما ایمان راسخ و کامل به روز قیامت داشته باشد، بدون شک و تردید به عبادت خداوند روی می آورد و مشغول عبادت می شود و از گناه و زشتیها پرهیز می نماید و در نتیجه شرافتمندانه و خوشبخت زندگی می کند.

شاعر می گوید:

ولست أرى السعادة جمع مال ولكن التقى هو السعيد

سعادت و خوشبختی را در گردآوری مال مشاهده نمی کنم بلکه

انسان پرهیزگار تنها سعادتمند می باشد.

شاعر شیرین سخن سعدی چنین می گوید:

بزرگی نه به مال است پیش اهل کمال

مال تالب گور است و بعد از آن اعمال

خداوند می فرماید:

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً...﴾. (النحل: ۹۷).

هر که عمل نیک انجام داد، مرد باشد یا زن در حالیکه مومن و مسلمان است هر آئینه زنده داریمش زندگی پاکیزه ...

۲- سنجش و دقت در گفتار و کردار:

شخصی که به روز آخرت ایمان دارد و می داند که در برابر هر چیزی محاسبه می شود، شکی نیست که در هر کردار و گفتار خویش می اندیشد و دقت می نماید، هیچ عملی انجام نمی دهد و هیچ سخنی نمی گوید مگر اینکه راست و درست باشد زیرا که می داند خداوند در قرآن فرموده است:

﴿وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا﴾. (الإسراء: ۳۶).

یعنی: آنچه به آن علم و یقین نداری پیروی نکن، زیرا که گوش و شنوائی و چشم و بینائی و دل و قلب و شعور، از همه اینها انسان مسئولیت دارد و پرسیده می شود.

۲- سبقت جستن در اعمال نیک:

هنگامی که شخص می داند چه اموری در این روز بسیار گرم و سخت اتفاق می افتد و می داند که هیچ چیزی سبب نجات وی نمی شود مگر عمل صالح، در این صورت به انجام دادن انواع کارهای نیک از قبیل نماز، روزه، صدقه، قرائت قرآن، امر به معروف و نهی از منکر، خوش رفتاری با مردم و رعایت حقوق والدین و همسایه ها و ... مبادرت می ورزد و در سبقت گرفتن در راه خیرسعی و تلاش می نماید.

﴿سَابِقُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ...﴾ (الحديد: ۲۱).

یعنی: بشتابید به سوی آمرزشی از پروردگارتان، و به سوی بهشتی که پهنای آن به پهنای آسمان و زمین است آماده و مهیا شده برای کسانی که ایمان آورده اند به خدا و پیامبرانش.

۴- ترجیح دادن آخرت بر دنیا:

کسی که می داند و ایمان دارد که خداوند چه نعمتهائی جاویدان و همیشگی برای مؤمنان، و چه عذابها و شکنجه های پی در پی و همیشگی برای کافران، آماده کرده است، شکی نیست که دنیا را حقیر و کوچک شمرده و خاطر جمع و مطمئن می گردد که دنیا جز خانه ای

موقت و متاعی زودگذرا نیست پس خود را به خاطر دنیا ناراحت و نگران نمی سازد، در این دنیا پاکدامن و پرهیزگار زندگی می کند و برای رسیدن به منزله حقیقی و جاویدان سعی و تلاش می نماید، و قسم به خدا که آن منزل (یعنی بهشت) ارزش خستگی و کوشش زیاد را دارد.

مراحل روز قیامت

۱- مرگ

مرگ اولین مرحله جدائی از دنیا و نقطه آغاز روز قیامت می باشد. در حدیث روایت شده که پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) فرموده: «هر شخصی که میمیرد قیامت وی برپا شده است».

و آن امری لازم برای هر شخصی می باشد و هیچ راه فراری وجود ندارد خداوند می فرماید:

﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ﴾ (آل عمران: ۱۸۵). هر نفس چشنده مرگ است.

و در سوره نساء آیه: ۷۸ می فرماید:

﴿إِنَّمَا تَكُونُوا يُدْرِكُكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ﴾.

یعنی: هر کجا که باشید مرگ به شما خواهد رسید هر چند در قصرها و برجهای استوار و محکم باشید.

بله مرگ، از بین برنده لذات، و باعث جدائی از خانواده و فرزند و مال و مقام و تمام تجملات زندگی می باشد. مرگ حقیقت تلخ و ناگواری است که به سراغ همه می آید، و همه در نزد او یکسان می باشد، نه به کودک رحم می کند و نه به آه و فغان مادر داغ دیده و نه به گریه پدر و برادر و خویشاوندان. پس می دانیم و یقین داریم که همگی می میریم و از این جهان رخت بر می بندیم و به جهان دیگر مسافرت می نمائیم، که در آنجا احتیاج به زاد و توشه داریم، انسان عاقل باید برای آن سفر آخرت که از مرگ آغاز می شود آمادگی گرفته باشد با انجام دادن اعمال نیک و صالح، و طوری زندگی کند که اگر هر لحظه ای اجلش فرا برسد بتواند لبیک بگوید، و باید دانست هنگامی که اجل شخص فرا میرسد یک لحظه عقب و جلو نمی شود.

شخصی که در حال سكرات مرگ است فرشتگان را می بیند. اگر شخصی مؤمن باشد، فرشتگان او را به خوبی و خیر مژده می دهند. ولی اگر کافر یا بدکار باشد او را به بدی و عاقبت نافرجامش بیم می دهند. (به خداوند پناه می بریم از عاقبت بد).

هنگامی که روحش به گلوگاه می رسد، تمام درهای توبه بر رویش بسته می شود، و بر اعمال و کردارش مهر زده می شود، در حدیث آمده است که: «هنگامیکه شخص میمیرد اعمال او منقطع می

گردد، مگر سه چیز که پیوسته ثوابش به وی می رسد: یک صدقه جاری. دوم علم سودمندی که به کسی آموخته است و مردم از آن فایده و بهره می گیرند سوم فرزند صالح و نیکی به جا گذاشته که برایش دعا می کند^۱! بعد از اینکه ملک الموت روحش را گرفت و از این دنیا وداع گفت و به سرای آخرت شتافت اگر خوب کرده باشد خوب می بیند و اگر بد کرده، بد می بیند.

﴿فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ * وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ﴾

(الزلزلة: ۷-۸).

یعنی: برای مؤمن شایسته و پسندیده است که همیشه مرگ را بیاد آورد زیرا که در انجام اعمال نیک به وی کمک می کند.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه وسلم) می فرماید: «أكثرُوا ذَکْرَ هَازِمِ

الذات»^۲. بسیار بیاد بیاورید بر هم زننده بساط خوشی و شادمانی را (یعنی مرگ).

^۱- این حدیث امام مسلم روایت کرده است.

^۲- امام ترمذی این حدیث را روایت کرده و صحیح می باشد.

۲- قبر

هنگامی که انسان را در قبر، آن گودال تنگ و محدود و وحشتناک سرازیر نمودند و سپس رویش خاک ریختند و تمامی اهل خانه و نزدیکانش بازگشتند، آن گاه برای وی زندگی جدیدی به نام عالم برزخ شروع می شود، زندگی که در آن عمل نیست ولیکن آزمایش و بلا، و در نتیجه خوشی، یا عذاب، در روایت صحیح آمده است که: «سه چیز انسان را همراهی می کند هنگام مردن، دو تا بر می گردد و یکی باقی می ماند اهل و عیالش، مال و دارائیش، و عملش، اهل عیال زن و فرزند و مال و دارائی همه بر می گردند آن چه که همراه او باقی می ماند عمل وی می باشد». پس از اینکه انسان در بستر خاک آرام گرفت و تشیع کنندگان باز گشتند دو فرشته او را می نشانند و از پروردگار (معبودش) و دین و پیامبرش سؤال میکنند اگر آن شخص از گروه مؤمنان باشد خداوند او را ثابت قدم می دارد و جواب صحیح و درست به وی الهام می کند، چنانکه در قرآن مجید می فرماید:

﴿يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ﴾

(إبراهيم: ۲۷).

یعنی: خداوند تعالی آن مردمیکه ایمان آورده اند با کلمه حق که ثابت و پایدار است در دنیا و آخرت ثابت و پایدار می گردادند.

ولی اگر از گروه کافران و بدکاران باشد، به هیچ وجه نمی تواند جواب فرشتگان را بدهد، اگر چه که در دنیا می دانسته است.

بعد از سؤال و جواب، شخص مؤمن در قبرش خوشبخت می شود و جای خویش را در بهشت مشاهده می کند و هفتاد ذراع قبرش گشاده می شود و بوی ریاحین و نسیم بهشت را استشمام میکند، اما شخص کافر و بدکردار جای خویش را در دوزخ دیده و قبر بر او فشار می آورد تا اینکه تمام استخوانهایش در هم پیچیده می شود، و قبرش گودالی از گودالهای آتش مبدل می گردد و حرارت و گرمی آتش دوزخ به وی می رسد^۱.

پس دانستیم که قبر یا باغی از باغهای بهشت است و یا گودالی از گودالهای دوزخ، چنانکه در حدیث آمده است^۲.

^۱ - برای اطلاعات بیشتر درباره سوال دو فرشته (نکیر و منکر) و اثبات عذاب قبر، به کتاب شرح عقیده طحاوی رجوع شود ص ۳۳۰ به بعد.

^۲ - طبرانی در کتاب معجم الاوسط (۸۶۱۳) روایت کرده است.

۲- رستاخیز

هنگامیکه اسرافیل شیپور را برای اولین بار به صدا در می آورد تمام موجودات زنده ای که بر روی زمین هستند بیهوش شده، و میمیرند، چنانکه در قرآن کریم می فرماید:

﴿وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ﴾ (الزمر:

۶۸)

و دمیده می شود در شیپور پس آنچه از موجودات زنده که در آسمان و زمین هستند بیهوش شده و می میرند.

پس تصور کن ای انسان، آن هنگامیکه این زمین به زمین دیگر تبدیل شده و آسمانها تکه پاره می شود، ماه و خورشید و ستارگان به هم ریخته و خداوند در سوره الحاقه از آیه ۱۳ تا ۱۶ این وضع وحشتناک، به را چنین توصیف می فرماید:

﴿فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْحَةٌ وَاحِدَةٌ * وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا

دَكَّةً وَاحِدَةً * فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ * وَانْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ

وَاهِيَةٌ﴾.

هنگامیکه دمیده شد در صور (بوق) یک دمیدن، و برداشته شدند زمین و کوهها و هر دو به یک بار در هم کوبیده شدند، و در آن روز واقعه قیامت به وجود آید، و آسمان از

هم شکافته، و با آن استحکام و نظم و در آن روز سست و بی پایه است و از هم پاشیده شده است.
و درباره دگرگونی زمین و آسمانها می فرماید:

﴿يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ﴾ (ابراهیم: ۴۸).

روزیکه زمین را به زمین دیگر و آسمان به آسمان دیگر تبدیل شود....

پس برای بار دوم در شیپور دمیده می شود و این بار برای زنده شدن بعد از مرگ میباشد.

﴿ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ﴾ (الزمر: ۶۸).

و در این هنگام مردم سراسیمه و برهنه، بدون کفش و لباس، ختنه نشده، (مانند روزی که از مادر زائیده شده اند) از قبرهایشان بر می خیزند، و از شدت و سختی وضع موجود هیچ یک به دیگری نگاه نمی کند، و هر کس به خویش مشغول می باشد و آن روزی است که کفار می گویند: ﴿يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا﴾ و مؤمن می گوید: ﴿هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ﴾ (یس: ۵۲).

ابوهریره (رضی الله عنه) از پیامبر (صلی الله علیه وسلم) روایت می کند که فرمود: «يقبض الله الأرض، و يطوي السماء بيمينه ثم يقول: أنا

الملك أين ملوك الأرض»^۱. خداوند زمین و آسمان را قبضه می نماید و در هم می پیچاند سپس می فرماید: من پادشاه، هستم پادشاهان زمین کجا هستند؟

بعد از برخاستن از قبر، بسوی سرزمین محشر سوق داده می شوند.

﴿يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا * وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وَرْدًا﴾ (مریم: ۸۵-۸۶).

خداوند در سوره عبس آیه ۳۴ تا ۳۷ این صحنه وحشتناک روز

محشر را چنین وصف می فرماید:

﴿يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ * وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ * وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ * لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ﴾.

خورشید با آن شدت حرارتش به آنها نزدیک شده و از تمامی بدن

آنها عرق سرازیر می شود. چنانچه در حدیث نبوی آمده است:

«يَعْرِقُ النَّاسُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يَذْهَبَ عَرْقُهُمْ فِي الْأَرْضِ سَبْعِينَ ذِرَاعًا

وَيُلْجِمُهُمْ حَتَّى يَبْلُغَ آذَانَهُمْ»^۲.

آنچنان مردم در روز قیامت عرق می کنند که عرق آنها تفساد ذراع

(گز) در زمین فرو می رود، و تا گوشهایشان غرق در عرق می شوند.

^۱ - این حدیث امام بخاری در صحیح، کتاب الرقائق (۶۵۱۹)، روایت کرده است.

^۲ - صحیح بخاری حدیث شماره (۶۵۳۲)

و در روایت دیگر نیز آمده است که: «تُدْنَى الشَّمْسُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ الْخَلْقِ حَتَّى تَكُونَ مِنْهُمْ كَمِقْدَارِ مِيلٍ، ... فَيَكُونُ النَّاسُ عَلَى قَدْرِ أَعْمَالِهِمْ فِي الْعَرَقِ، فَمِنْهُمْ مَنْ يَكُونُ إِلَى كَعْبِيهِ، وَمِنْهُمْ مَنْ يَكُونُ إِلَى رُكْبَتَيْهِ، وَمِنْهُمْ مَنْ يَكُونُ إِلَى حَقْوَيْهِ، وَمِنْهُمْ مَنْ يُلْجِمُهُ الْعَرَقُ الْجَامًا، وَأَشَارَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِيَدِهِ إِلَى فِيهِ». در آن روز خورشید به مردم نزدیک شده و با اندازه یک میل با آنها فاصله دارد، پس مردم به قدر اعمالشان در عرق هستند که کسانی تا قوزک (کعب) و کسانی تا زانو، و کسانی تا کمر بند، و کسانی هستند که در عرق غرق شده اند و حضرت رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به دهانش اشاره فرمود، یعنی عرق به دهان آنها نزدیک است.

پس برادر و خواهر مسلمان! عظمت و وحشت آن روز را بیاد بیاور، و این مسائل ذکر شده را با عقل خویش قیاس نکن، بلکه تمام اینها از امور غیبی هستند که باید به آنها ایمان داشت و برای آن روز آماده شد.

مدتی به همین حالت می مانند و در تمام آن مدت غم و اندوه می باشد، مگر گروهی از مردم هستند که زیر سایه عرش خداوند قرار خواهند گرفت، و از حوض پیامبر (صلی الله علیه وسلم) سیراب می گردند و آن گروه بدون شک مؤمنانی هستند که در ایمان خویش راستگو و صادق بوده اند.

حضرت ابوهریره -رضی الله عنه- و حضرت ابوسعید الخدری -
 رضی الله عنه- در حدیثی از پیامبر اکرم -صلی الله علیه وسلم-
 روایت می کنند که در همان حالت کسانی هستند که در سایه الهی
 جای داده می شوند:

«سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ اللَّهُ تَعَالَى فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ، إِمَامٌ عَدْلٌ، وَشَابٌّ نَشَأَ
 فِي عِبَادَةِ اللَّهِ، وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ بِالْمَسَاجِدِ، وَرَجُلَانِ تَحَابَّا فِي اللَّهِ اجْتَمَعَا عَلَيْهِ
 وَتَفَرَّقَا عَلَيْهِ، وَرَجُلٌ دَعَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ مَنْصِبٍ وَجَمَالَ فَقَالَ: إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ، وَرَجُلٌ
 تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَأَخْفَاهَا حَتَّى لَا تَعْلَمَ شِمَالَهُ مَا تُنْفِقُ يَمِينَهُ، وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللَّهَ خَالِيًا
 فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ»¹.

یعنی: هفت گروه هستند که در روز قیامت زیر سایه خداوند

جای دارند روزی که هیچ سایه ای نیست مگر سایه او:

- ۱- پیشوای و حاکم عدالت گستر.
- ۲- جوانی که در عبادت خدا پرورش و بزرگ شده.
- ۳- شخصی که دلش وابسته به مسجد باشد.
- ۴- دونفری که بخاطر خدا با هم دوستی گرفتند.
- ۵- شخصی که زن زیبارویی و دارای مقامی او را به کار زشت
 دعوت دهد، در جواب بگوید من از خدا می ترسم.

¹ - امام بخاری و مسلم روایت کرده اند.

۶- شخصی که در پنهانی صدقه داد بطوری که دست چپ او ندانست که دست راست چه صدقه داده است.

۷- شخصی که در پنهانی و تنهائی خدا را یاد کرد و چشمش اشک ریز شد.

۴- حساب

بعد از اینکه مدتی طولانی در حالت ترس و وحشت سر بردند، پیامبر اکرم -صلی الله علیه وسلم- برای پایان یافتن این حالت شفاعت می کند سپس خداوند برای حساب و دستور می دهد، در آن وقت هر شخصی آنچه که در دنیا فرستاده است می بیند، تمام اعمال که انجام داده، خواه کوچک باشد و یا بزرگ همه در جلوش مجسم و آشکار می گردد، و هیچ چیزی از آن اعمال بر خداوند پوشیده نشده و نخواهد شد، و تمام اعمال شخص را بطور دقیق و کامل می داند، خداوند این حالت را چنین توصیف نموده است:

﴿وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَا هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا﴾. (الكهف: ۴۹)

می گویند ای وای بر ما چیست این نامه را؟ چه حال است این نامه! که کوچک و بزرگ را فرو نگذاشته (نمی گذارد) مگر همه آنها را بشمار آورده است، و هر چه کرده اند همه

را در پیش خود خواهند دید و خداوند بر کسی ستم نمی کند.

در آن موقع (حساب) تمام اعمال خویش را خواهیم دید، و بر تمام آنها محاسبه خواهیم شد، کوتاهی و تقصیر خویش را در نماز، زکات، و روزه و ... خواهیم دید، از مال محاسبه و پرسیده می شویم که از کجا بدست آورده ایم و در چه راهی صرف نموده ایم، و از عمر، که چگونه گذرانیده ایم، و از جوانی که چطور پشت سر گذاشته ایم و از علم و دانش و مدارک تحصیلی مان پرسیده می شویم، که آیا آنها را در راه خیر و صلاح بکار برده ایم یا اینکه خدای نخواستہ دعوت کنندگان بطرف شر و بدی بوده ایم.

بله! باید بدانیم که در قبال همه این ها پرسیده خواهیم شد، پس بیائیم و برای این سؤالا و پرسشها جوابی پیدا بکنیم. و آن جواب نیز جوابی صحیح باشد، پیامبر اکرم -صلی الله علیه وسلم- در حدیثی چنین می فرماید: «مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا وَسَيُكَلِّمُهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَيْسَ بَيْنَ اللَّهِ وَبَيْنَهُ تُرْجُمَانٌ...»¹. در روز قیامت خداوند با هر کدام از شما، صحبت و گفتگو خواهد نمود در حالی که میان خداوند و او مترجمی ندارد، پس انسان به راست خود می نگرد نمی بیند مگر آن چیزی که فرستاده

¹ - امام بخاری و مسلم روایت کرده اند.

و به سمت چپ می نگرد نمی بیند مگر آن چیزی که فرستاده به جلو و روبروی خود نگاه می کند آتش جهنم را می بیند ای مردم از آتش بترسید اگر چه با نصف دانه خرمائی در راه خدا دادن باشد یا با کلمه طیبه لا إله إلا الله، و سخنان درست و نیک».

آری، بردار و خواهر! در آن روز چهره مؤمنان درخشانده و نورانی، همچون ماهتاب می باشد ولی چهره گناهکاران و کفار گرفته و عبوس است همچون پاره ای از شبک تیره و تاریک خداوند چنین می فرماید:

﴿وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ * ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ * وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلِيهَا غَبْرَةٌ * تَرَهَقَهَا قَتْرَةٌ * أُولَئِكَ هُمُ الْكٰفِرَةُ الْفٰجِرَةُ﴾. [عبس: ۳۸-

۴۲].

در آن روز چهره هائی باز و روشن و خندان است، و چهره هائی گردآلود و گرفته و تیره رنگ است، تاریکی و خاک و سیاهی بر آن نشیند، آنها گروه کافران و بدکاران هستند.

۵- بهشت

بعد از تمام شدن حساب، پلی بر روی جهنم نصب می گردد (که پل صراط نام دارد) سپس مردم از آن پل عبور می کنند. مؤمنان با سرعت و ایمنی و اطمینان کامل عبور کرده و نورایمانشان برای آنها روشنائی می دهد. ﴿نُورُهُمْ يَسْعَى بَيْنَ أَيْدِيهِمْ﴾ (التحریم: ۸). و رهسپار

بهشت می شوند، در این هنگام است که فرشتگان درهای بهشت را باز کرده و به آنها خوش آمد می گویند، پس با تشریفات وارد بهشت می شوند.

﴿حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ﴾. (الزمر: ۷۳). «مؤمنان و متقیان

هنگامی که بیایند برای داخل شدن به بهشت، دروازه باز کرده شده و فرشتگان و نگهبان بهشت به آن می گویند: سلام بر شما خوش آمدید و خوش باشید، پس بطور جاودانه و همیشگی در بهشت داخل شوید».

به به! چه بهستی، بهستی که تمام نعمتهایش حقیقی و همیشگی است، در آن، هر چیزیکه آرزو کنند می بینند و هر نعمتی که بخواهند برایشان مهیا شود.

هر چند که ما بخواهیم در این دنیای بی ارزش نعمتهای و خوشیهای بهشت را تصور کنیم، هیچ وقت نمی توانیم به حقیقت آن پی ببریم، بلکه بزرگتر از آن است که ما بتوانیم تصور کنیم، در این باره گفتار رسول الله -صلی الله علیه وسلم- کافی می باشد که فرمود: «فِيهَا مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ»^۱. در بهشت

^۱-امام بخاری و امام مسلم روایت کرده اند.

نعمتهای است که نه چشمی آنرا مشاهده کرده، و نه گوشی در باره آن شنیده، و نه بر قلب بشری خطور کرده است.

انسان در دنیا از لذات و خوشیها بهره مند است ولی هنگامیکه مرگ را بیاد خویش می آورد، آن خوشیها به تلخی مبدل می گردد، لیکن در بهشت تلخی و ناراحتی وجود ندارد، چرا که آنکه منزل جاویدان و ابدی است و مرگ وجود ندارد در حدیث آمده است که: «مرگ را به صورت قوچی در روز قیامت آورده می شود سپس فرشتگان بهشتیان را صدا می زنند همه نگاه می کنند، به آنها گفته می شود این را می شناسید، همه می گویند: بله مرگ است، همچنین فرشتگان اهل دوزخ را صدا می زنند آنها نیز نگاه می کنند، بعد از آن مرگ را ذبح می کنند، سپس به بهشتیان گفته می شود: جاودانگی است و مرگی نیست، پس خیلی خوشحال می شوند، و به دوزخیان گفته می شود: جاودانگی است و مرگی نیست، پس غم و اندوه و ناراحتی آنها افزوده می گردد».

و همچنین انسان در دنیا از راحتی و خوشی زیاد خسته و بیزار می شود، و دوست دارد که تغییر و تبدیل در آن نعمت ایجاد شود، ولی در بهشت خستگی وجود ندارد خداوند در توصیف اهل بهشت می فرماید: ﴿خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا﴾ (الکھف: ۱۰۸).

آنها جاویدان در بهشت هستند و دگرگونی نیابند.

پس ای برادر و خواهر مسلمان، برای دست یابی به چنین بهشت

جاویدانی همت و کوشش کن.

خداوند تبارک و تعالی فرموده است:

﴿سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ

وَالْأَرْضِ﴾. (الحديد: ۲۱).

بشتابید و بر یکدیگر سبقت بگیرید بسوی آمرزش از پروردگارتان

و بهشتی که وسعت و فراخی آن چون فراخی و وسعت آسمان و

زمین است.

۶- جهنم

هنگامیکه که کفار و فجار از محاسبه و بازجوئی تمام گردیده و

می خواهند مانند مؤمنین بر روی پل صراط (که از بالای جهنم می

گذرد) عبور کنند، فرشتگان به آنان اجازه نمی دهند و نمی گذارند که

عبور کنند، بلکه آنها را با قلاب و زنجیر می کشانند و به داخل جهنم

می اندازند.

جهنم! ... چه جهنمی! ... در حدیث صحیح روایت شده است که

پیامبر صلی الله علیه وسلم فرموده اند: «جهنم آورده می شود، در

حالی که دارای هفتاد هزار افسار می باشد، با هر افساری هفتاد هزار فرشته می باشد، که جهنم را می کشانند...».

به درستی که آن، منزلگاه پستی، رسوائی، و عذاب و شکست است، منزلی است که فریادها و آه و ناله های از آن بلند می شود و در آن شک ها سرازیر می شود کسانی که در آن هستند در بدبختی و بیچارگی همیشگی بسر می برند، در آن انواع و اقسام عذابها و شکنجه ها می باشد، آتش سوزان... مارها... کژدمهای بزرگ و نوشیدن آبهای داغ، آن آبی که با نوشیدن آن تمامی روده ها تکه تکه می شود، و همچنین نوشیدن کثافتها و چرکها و خونها، وزقوم که اگر قطره ای از آن زقوم در دنیا چکیده شود زندگی اهل دنیا تلخ و ناگوار می سازد.

به خداوند بزرگ پناه می بریم از عذاب جهنم به خدا قسم که در آن انواع و اقسام عذاب و سختیهای گوناگون پراکنده است که هیچ وقت جسم کوچک و ضعیف انسان طاقت تحمل کمترین عذابش را ندارد همچنانکه در حدیث روایت شده، «کمترین عذاب جهنم برای شخص، آن است که تکه پاره از آتش (اخگر) در زیر قدمش گذارده می شود که به وسیله آن مغزش بجوش می آید».

پس همگی بکوشیم و تلاش نمائیم برای نجات یافتن از آن آتش سوزان و دردناک، نجات ممکن نیست مگر با توحید و کلمه لا اله الا

الله محمد رسول الله، دوری جستن از شرک، و گناهان صغیره و کبیره، و انجام دادن عبادات و طاعات الهی.

پیامبر اسلام -صلی الله علیه وسلم- در حدیثی که امام بخاری و امام مسلم روایت کرده اند، می فرماید: «**اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ فَإِنَّ لَمْ تَجِدْ فَبِكَلِمَةٍ طَيِّبَةٍ**». از آتش دوزخ بترسید، گرچه با صدقه دادن نصف دانه خرما باشد، پس اگر کسی نیابد، با گفتار نیکو و کلمه طیبه از آتش بترسد.

خداوند همه ما را از آتش جهنم نجات دهد و بهشت جاویدان نصیبمان گرداند آمین.

از خداوند بزرگ خواهانیم که همه مسلمین را در آنچه که رضایتش می باشد موفق بگردان و همه مسلمین را از کید و وسواس شیطان و هوای نفس و دوستان بد حفظ کند آمین.

وصلی الله علی نبینا محمد وعلی آله و صحبه وسلم تسلیماً کثیراً

سه شنبه ۱۲ ربیع الاول ۱۴۰۹ هجری

التماس دعا: حسین تاجی گله داری